

Examining the Position of Youth in Social Space and Its Relation to Contemporary Value-Ideals

1. *Mohammad Reza Sheikhtaheri**

2. *Abolfazl Zolfaghari*

3. *Hamid Reza Rahi*

1. PhD student, Sociology of Social Development, University of Tehran, Iran

2. Associate Professor, Department of Social Sciences, Faculty of Humanities, Shahid University, Tehran, Iran

3. Master's degree in Muslim Social Science, Faculty of Humanities, Shahid University of Tehran

Email: msheikhtaheri111@ut.ac.ir

Received: 24.05.2023

Acceptance: 13.07.2023

*Journal of
Socio-political studies of Iran's
contemporary history*

eISSN: 2821-1294
<http://journalspsich.com>
Vol. 2, No 2, Pp: 252-275
Summer 2023

Original research article

How to Cite This Article:

Sheikhtaheri, M. R., Zolfaghari, A., & Rahi, H. R. (2023). Examining the Position of Youth in Social Space and Its Relation to Contemporary Value-Ideals, *spsich*, 2(2): 252-275.

© 2023 by the authors. License Iran-Mehr: The Institute for Social Study and Research, Tehran, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license) (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Abstract

The present research examines the position of youth in society and its relation to contemporary value-ideals through Bourdieu's concept of social space, in order to move away from the determinism embedded in classic class theory and consider other influential factors such as social relations and culture. Therefore, relying on Bourdieu's theory, which seeks economic, cultural, and social capital within the social space, the hypothesis that there is a positive relationship between the position of youth in social space and their connection to contemporary value-ideals is tested. The aim of the research is to understand the nature of the relationship between social space and contemporary ideals and values among youth. The research method is survey-based, and data were collected through questionnaires in the field. To test the hypotheses of the study, t-test, one-way ANOVA, regression, and Pearson tests were used. In this study, contemporary value-ideals are defined as vitality, attachment, and contemporary political values, which contrast with the value-ideals of the modern era, such as equality, solidarity, and justice. The findings of the study indicate, with significance values of (0.000) and ($R=0.332$), that there is a positive relationship between the position of youth in social space and contemporary ideals and values.

Keywords: Position of Youth, Social Space, Contemporary, Value-Ideals

بررسی جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و ارتباط آن با آرمان - ارزش‌های معاصر

محمد رضا شیخ طاهری*^۱
ابوالفضل ذوالفقاری^۲
حمیدرضا راهی^۲

۱. دانشجوی دکتری، جامعه‌شناسی توسعه اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران
۲. دانشیار گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران
۳. کارشناسی ارشد رشته دانش اجتماعی مسلمین، دانشکده علوم انسانی دانشگاه شاهد تهران

msheikhtaheri111@ut.ac.ir

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۴/۲۲

دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۰۳

چکیده

پژوهش حاضر جایگاه جوانان در اجتماع و ارتباط آن با آرمان و ارزش‌های معاصر بوسیله‌ی ایده‌ی فضای اجتماعی بوردیو را بررسی می‌کند، تا بدین طریق از جبرگرایی نهفته در اندیشه طبقاتی کلاسیک فاصله بگیرد و سایر عوامل مؤثر مانند روابط اجتماعی و فرهنگ را هم در نظر بگیرد. بنابراین با اتکا به تئوری بوردیو که در ذیل فضای اجتماعی در پی سرمایه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی است، این فرضیه که، بین جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و ارتباط آنها با آرمان - ارزش‌های معاصر ارتباط مثبت وجود دارد، به آزمون گذاشته می‌شود. هدف پژوهش شناخت نوع رابطه فضای اجتماعی با آرمان - ارزش‌های معاصر در بین جوانان است. روش تحقیق بصورت پیمایشی و داده‌ها بصورت میدانی بوسیله‌ی پرسشنامه گردآوری شد. جهت بررسی فرضیه‌های پژوهش از آزمون t -test، آزمون آنالیز واریانس یک طرفه، رگرسیون و پیرسون استفاده شده است. آرمان و ارزش‌های معاصر در این پژوهش شامل سرزندگی، دلبستگی و

فصلنامه علمی مطالعات سیاسی-اجتماعی تاریخ معاصر ایران

شاپا (الکترونیکی): ۱۲۹۴-۲۸۲۱
<http://journalspsich.com>
دوره ۲ | شماره ۲ | صص ۲۷۵-۲۵۲
تابستان ۱۴۰۲

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:

درون متن:

(شیخ طاهری و همکاران، ۱۴۰۲)

در فهرست منابع:

شیخ طاهری، محمدرضا، ذوالفقاری، ابوالفضل، و راهی، حمیدرضا. (۱۴۰۲). بررسی جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و ارتباط آن با آرمان-ارزش‌های معاصر. مطالعات سیاسی-اجتماعی تاریخ معاصر ایران، ۲(۲): ۲۷۵-۲۵۲.

ارزش‌های سیاسی معاصر تعریف شده‌اند که بر خلاف آرمان و ارزش‌های دوران مدرن یعنی برابری، همبستگی و عدالت بوده‌اند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد با توجه به مقدارهای ($\text{sig}=0/000$) و ($R=0/332$) بین جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و آرمان و ارزش‌های معاصر رابطه مثبتی وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: جایگاه جوانان، فضای اجتماعی، آرمان-ارزش معاصر.

مقدمه و بیان مسئله

به علت روند سریع تحولات اجتماعی در نیمه دوم قرن بیستم و پس از آن در آغاز هزاره جدید، ماهیت موجودیت‌های اجتماعی به شدت سیال و متحول شده است، وقتی دنیای اجتماعی متحول می‌شود، به مفاهیمی نو برای درک کردن آن نیاز است (باکاک، ۱۳۸۱: ۹۲). زیست اجتماعی عاملیت انسانی بدون تردید با ایجاد تبادلات اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی، تقسیم کار و شرکت در گروه‌های مختلف معنا پیدا می‌کند. در ابتدایی‌ترین این تبادلات اجتماعی، عاملیت انسانی وجود خویش را در جمع‌هایی مشاهده می‌کند که بینش، عقاید، ارزش‌ها و در یک کلام هستی خود را در ارتباط با این جمع‌ها معنا می‌کند. از مهم‌ترین این گروه‌ها یا جمع‌ها که نقش معناداری به عاملیت انسانی را در جامعه برعهده دارد، می‌توان به گروه‌های اقتصادی-اجتماعی اشاره کرد. این گروه‌های اجتماعی و اقتصادی که متأثر از نوع روابط اجتماعی شکل گرفته در درون اجتماع هستند، در جامعه شناسی طبقه اجتماعی نامیده می‌شود (کوئن، ۱۳۷۰: ۱۷۸). کارل مارکس بیان می‌کند، اولاً تولید ایده‌ها، مفاهیم، آگاهی بی‌میانجی با فعالیت مادی و تعامل مادی انسان‌ها، زبان و زندگی واقعی درهم تنیده شده‌اند، مع ذلک در اینجا ادراک و تفکر - تعامل فکری انسان‌ها - چونان تجلی بی‌میانجی امور مادی‌شان است و شیوه‌ی تولید زندگی مادی تعیین‌کننده‌ی فرآیند زندگی اجتماعی، سیاسی و فکری است (کرایب، ۱۳۹۶: ۸۱). در تاریخ اندیشه اجتماعی هم طبقاتی به مرور زمان به‌عنوان یکی از واقعیت‌های اساسی اجتماعی مطرح گشته است و نگاه طبقاتی از دنیای مدرن، مبنای تحلیل بسیاری از ارزش‌ها و نگرش‌های نهادینه شده جامعه قرار گرفته است (قاسمی، ۱۳۸۷: ۵۰). می‌توان اینگونه بیان داشت که ارزش‌های اجتماعی به عنوان ملاکی برای تصمیم‌گیری و فعالیت، خود وابسته به مجموعه‌ای از آرمان‌ها و ایده‌هایی است که درستی و نادرستی فعالیت‌های انسانی را نشان خواهد داد، و برای زندگی هدف و غایتی مشخص می‌سازد. در یک سطح دیگر ارزش‌ها خود متکی به فضای اجتماعی کنشگر هستند. در تحلیل نوع روابط بین ارزش‌ها و کنشگران نباید دچار نوعی ذات‌گرایی شد (بوردیو، ۱۳۹۰: ۳۰). بنابراین می‌بایست به تعبیر بوردیو، تطابقی میان فضای طبقات اجتماعی و نوع رفتار هر یک برقرار کنیم. یعنی، اولین شرط یک خوانش معتبر از تحلیل، رابطه میان جایگاه اجتماعی، امکانات، و موضع‌گیری‌هاست؛ به تعبیر دیگر رابطه‌ی میان شبکه روابط اجتماعی، عادت‌واره‌های ذوقی و انتخاب‌هایی که عاملان اجتماعی در عرصه‌های متنوع صورت می‌دهند (همان: ۳۲). به تعبیر دیگر بسیاری از ترجیحات رفتاری و ارزشی که افراد با آنها خود را به‌عنوان عاملان اجتماعی نشان می‌دهند، به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم متأثر از فضای اجتماعی است. هر گروه یا طبقه اجتماعی آرمان‌ها و ارزش‌های خاص خود را پرورش می‌دهد.

به علل مختلف آرمان‌ها و ارزش‌های جوامع ثابت نخواهد ماند، و همراه با دیگر عناصر فرهنگی جامعه تغییر خواهد کرد. وقوع تحولات ساختاری در جوامع منجر به تغییراتی در فضای اجتماعی می‌شود، که این خود می‌تواند علتی در تغییر ارزش‌ها باشد. در ایران تحولاتی از قبیل مدرنیته، انقلاب اسلامی، جنگ، تغییرات اقتصادی و سیاسی، رشد جمعیت و به تبع آن جوانی جمعیت باعث وجود ارزش‌ها و گرایش‌های ارزشی متفاوتی در جامعه شده است. طبیعی می‌نماید که اصول فرهنگی، ارزشی و آرمانی در جامعه دچار تغییر و تحول شود. نمونه‌ای از این تغییرات را در گذر از جامعه‌ی ایدئولوژیک به جامعه‌ی پسا ایدئولوژیک (سکولارشدن)، گذر از جامعه سیاسی به جامعه‌ی پساسیاسی (اجتماعی شدن کنش‌ها و واکنش‌ها)، گذر از جامعه نخبه‌گرا به جامعه پسانخبه‌ای (خاص و متکثر شدن گروه‌های مرجع)، گذر از جامعه انقلابی به جامعه پسانقلابی و گذر از مقاومت‌های سخت‌افزاری به مقاومت‌های نرم‌افزاری می‌توان مشاهده کرد (تاجیک، ۱۳۸۳: ۴۶). به تعبیر باتامور، در فرآیند جامعه‌پذیری ارزش‌ها و هنجارها توسط نسل پیش به نسل جدید منتقل می‌شود، ولی جامعه‌پذیری کامل نیست، بنابراین این نسل جدید هرگز زندگی اجتماعی نسل قبل از خود را دقیقاً تکرار نمی‌کند، بلکه این امر با رد برخی از جنبه‌های سنتی و همراه با نوآوری است (بهار، ۱۳۹۱: ۱۱). یعنی جوانان به علت دگرگون شدن ساخت عینی و فضای اجتماعی از یک سو و رواج منابع متعدد و متکثر هویت‌یابی، خود را آنچنان متعهد به حفظ ساخت ذهنی و ارزشی موجود نمی‌بینند. امروزه یکی از عرصه‌هایی که نسل جوان را با نسل قبل از خود متمایز ساخته است، ترجیحات ارزشی و آرمانی آنهاست. حال آنکه در حوزه جوانان هم، فضای اجتماعی متفاوت جوانان باعث رشد گونه‌های متفاوتی از ارزش‌های اجتماعی شده است.

امروزه یکی از مباحث و نگرش‌های نسبتاً مهم در دنیای اجتماعی همانا موضوع تغییرات ارزشی است، که در ایران در تحقیقات اندیشمندان اجتماعی و صاحبان قدرت سیاسی نمایان است. به طور طبیعی دور شدن و فاصله گرفتن دو یا سه نسل از یکدیگر تمایزاتی را در خصوصیات عاطفی، فکری و ارزشی آنها ایجاد می‌کند. افزون بر تغییرات ارزش‌های اجتماعی در جوامع، همواره انعکاس آن را در سطح دیگر یعنی در ارزش‌های سیاسی مشاهده می‌شود. در جامعه کنونی ایران می‌توان سه نسل و سه تجربه‌ی نسلی را از هم متمایز کرد: نسل نخست که فرآیند جامعه‌پذیری آنها به سال‌های دهه ۱۳۳۰ و چهل بازمی‌گردد. نسل دوم که فرآیند جامعه‌پذیری آنان به دهه‌ی ۱۳۵۰ و ۱۳۶۰ می‌رسد و نسل سوم‌هایی که فرآیند جامعه‌پذیری آنان به بعد از انقلاب و جنگ تحمیلی برمی‌گردد. با ورود این نسل سوم‌ها به عرصه‌ی عمل اجتماعی بود که مسئله‌ی شکاف نسلی و تغییرات ارزشی در ایران مطرح شد. بدیهی است نسل سوم از لحاظ ارزش‌های اجتماعی و سیاسی با نسل‌های قبل متفاوت باشد.

سه آرمان - ارزش مطرح در دوران مدرن، (آزادی، برابری و همبستگی) دیگر دارای معنای مشخصی نیستند؛ به تعبیر دیگر جذابیتی ندارند و اعتبار خود را از نظر مفهومی، نظری و عملی از دست داده‌اند (محمودیان، ۱۳۹۱). اگرچه آنها هنوز برای بسیاری از اعتبار و اقتدار برخوردار است و بسان آرمان‌ها و ارزش‌های مرکزی مورد ارجاع قرار می‌گیرند، ولی آنها دیگر هدف اصلی کنشگران جوان در عرصه‌ی اجتماعی نخواهد بود. بسیاری امروزه نه آزادی و یا برابری که به رسمیت شناختن هویت ویژه خود را مهم می‌پندارند. جهان امروز دارای جوانانی است که آکنده از گروه‌ها و نیروها و افرادی است که می‌خواهند حضوری فعال در حوزه‌های گوناگون زندگی اجتماعی داشته باشند. در این پس‌زمینه آرمان‌ها و ارزش‌های دیگری اهمیت یافته است. امروزه کنش بر مبنای شور و شوق مهم‌تر از ارزش آزادی است. انتخاب هدف یا حوزه‌ی کنش و فعالیت به خودی خود برای کسی مهم نیست، مهم آن است که انسان بتواند در حوزه‌ای برگزیده یا در آن حوزه قرار گرفته و با شور و شوق پیش برود، (همان). این تغییر بیانگر ارجحیت ارزش سرزندگی در زندگی جوانان است. در این رابطه ارزش معاصر دیگر پویندگی است. در دورانی که اجزای گوناگون زندگی اجتماعی دستخوش تحولات پی در پی هستند و از همه خواسته می‌شود که خود را مدام با شرایط تحول‌یافته سازگار کنند انسان می‌خواهد به بهترین شکل از امکان پویندگی برخوردار باشد. ارزش معاصر دل‌بستگی به فرد خاصی بیانگر نوعی فردگرایی در ترجیحات ارزشی است که امروزه در سبک زندگی جوانان مشاهده می‌شود، و بیانگر آن است که فرد به یک انسان دل‌بسته شود. ارزش‌های سیاسی افراد به طور پیوسته با ارزش‌های اجتماعی او مرتبط است، در ایران ارزش‌های سیاسی نسل اول انقلاب مبتنی بر تکلیف‌گرایی دینی، استکبارستیزی، استقلال و عدم دخالت بیگانگان، وحدت امت اسلام و حمایت از محرومین بود. اما امروز باید دید این ارزش‌های غایی به چه نحوی در جوان نسل سومی که در دهه ۱۳۷۰ به دنیا آمده است، متبلور می‌شود؟

امروزه ارزش‌های معاصر از قبیل، سرزندگی، پویندگی، و دل‌بستگی در میان قشر جوان به نظر دارای اولویت بیشتر خواهد بود. این ارزش‌ها به طور کلی بر نظام ارزشی فرد تأثیر می‌گذارد. یعنی ارزش‌ها به سمت نوعی سبک زندگی تقلیل یافته است. نومیر اعتقاد دارد که همیشه ارتباطی بین فراغت و فرهنگ افراد وجود دارد که با تغییر جوامع، فراغت‌ها هم تغییر می‌کند (تیبیا، ۱۳۸۹: ۶۷). ارزش‌هایی که به نظر می‌آید دیگر یک نوع ایده‌آل والا را بازنمایی نمی‌کند، یعنی یک اتوپیا دیگر در اذهان جوانان هدف حداکثری تلقی نخواهد شد. شاید اتوپیا و ارزش‌های سنتی دیگر تبدیل به خواست‌های سطحی و به دور از آینده‌نگری شده باشد، که این خود ناشی از نارسایی‌های مدرنیته در عرصه‌های گوناگون است. پژوهش حاضر در پی پاسخ به این سؤال است که گسترش و همه‌گیری ارزش‌های جدید اجتماعی و سیاسی به چه نحوی با فضای اجتماعی جوانان رابطه دارد؟ یعنی در کدام فضای

اجتماعی ارزش‌های معاصر بیشتر بازنمایی می‌شود؟ حال سؤال اصلی پژوهش این است که چه ارتباطی بین جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و گرایش آنها به ارزش‌های معاصر وجود دارد؟

پیشینه پژوهش

حسینعلی‌زاده (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان «بررسی عوامل مرتبط با گرایش به ارزش‌های سنتی و مدرن روستائیان حومه شهر خلخال» به این نتیجه می‌رسد که، گرایش مردم روستا به فرهنگ و ارزش‌های سنتی بیشتر از ارزش‌های مدرن بوده است و در بین متغیرهای مستقل تحقیق، اعتقادات مذهبی، قدرت اقتصادی، رسانه‌ها و وسایل ارتباطی مدرن، جنسیت و سطح تحصیلات با گرایش به ارزش‌های فرد رابطه‌ای مستقیم دارد.

طالبی (۱۳۹۵) در مقاله «عوامل موثر بر تغییر ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی تحت تأثیر جریان نوسازی در بین دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی» نتیجه می‌گیرد که، عواملی چند در تغییر گرایشات ارزشی دانشجویان مؤثر است. مثل فرآیندهای درون‌شخصی، فرآیندهای برون‌شخصی و گفتمان نوسازی. به گفته وی، در ذیل عامل درون‌شخصی، عوامل روان‌شناختی و هویتی قرار دارد و در ذیل عامل برون‌شخصی، جامعه و دانشگاه است که توانایی تغییر گرایشات ارزشی فرد را دارد و در ذیل گفتمان نوسازی، رسانه‌ها و دین قرار دارد.

ملاحی (۱۳۹۴) در تحقیقی با عنوان «بررسی اولویت‌های ارزشی مادی / فرامادی دانشجویان و ارتباط آن با عوامل اجتماعی و فرهنگی» به این نتیجه رسید که دانشجویانی با ارزش‌های اجتماعی التقاطی، ترجیحات ارزشی فرامادی دارند، و هیچ‌گونه تفاوتی در گرایشات ارزشی در رده‌های سنی مختلف دانشجویان مشاهده نمی‌شود. به گفته وی، از بین متغیرهای مستقل تحقیق، احساس امنیت اجتماعی، اعتماد اجتماعی و جایگاه اقتصادی - اجتماعی فرد همواره رابطه‌ی مثبتی با گرایشات ارزشی فرد دارد. تقی‌خانی (۱۳۹۴) در تحقیق «بررسی میزان پایداری دانشجویان به ارزش‌های اجتماعی مورد مطالعه دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز» معتقد است که از بین متغیرهای مستقل تحقیق، موفقیت تحصیلی، اعتقادات دینی، تحصیلات پدر خانواده و پایگاه اقتصادی - اجتماعی بر میزان پایداری و گرایش به ارزش‌ها تأثیر دارد. او این نکته را می‌افزاید که اعتقادات مذهبی از بین این متغیرهای مستقل بیشترین تأثیر مثبت بر گرایشات ارزشی را داشته است. منصوره سده (۱۳۹۱) در تحقیقی با عنوان «نقش جهانی شدن در فرهنگ» به این نتیجه می‌رسد که از بین متغیرهای مستقلی که نقش مهمی در تغییرات ارزشی و فرهنگی جوانان دارند، اینترنت نقش مهم‌تری از ماهواره دارد. بنا به گفته وی، با افزایش میزان به‌کارگیری ابزارآلات رسانه‌ای نوین از میزان هویت دینی و گرایش به ارزش‌های مذهبی جوانان کاسته می‌شود. او نتیجه می‌گیرد تکنولوژی‌های مدرن نقش مثبتی در شکاف نسلی و ارزشی در بین جوانان و نسل قبل آنها و نقش

مستقیم در ایجاد انگیزه در آنها برای گرایش به سبک زندگی غربی داشته است. شیرین بیان (۱۳۹۰) در مقاله «بررسی شکاف نسلی در خانواده ایرانی مورد مطالعه خانواده‌های گرمسار» به تفاوت معنادار بین دو نسل والدین و فرزندان در زمینه‌های ارزش‌های مادی و غیرمادی، سرمایه اجتماعی، سبک زندگی اشاره دارد. به نوشته وی، از بین متغیرهای مستقل، میزان پایبندی به ارزش‌های سیاسی و اجتماعی در والدین پرنک‌تر بوده و ارزش‌های غیرمادی هم بیشترین اثر را بر پدیده‌ی شکاف نسلی داشته است.

رضوی (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان «مطالعه ارزش‌های بین نسلی در تهران» به این نتیجه می‌رسد که، با عنایت به تغییرات رو به افزایش ساخت اجتماعی - اقتصادی در شهر تهران، و همچنین با توجه به شاخص‌های توسعه انسانی، گرایش به ارزش‌های فرامادی در بین نسل دوم یعنی افراد ۲۴-۱۵ ساله، بیشتر از نسل اول یعنی افراد ۴۴ - ۳۵ بوده است. افزون بر این در زمینه‌ی ارزش‌های سنتی مذهبی و سکولار عقلانی، ارتباط مثبتی میان گرایش به ارزش‌های سنتی مذهبی با ارزش‌های مادی وجود دارد و در کل رواج ارزش‌های سنتی مذهبی در بین مادیون و ارزش‌های سکولار عقلانی در بین فرامادیون مشاهده می‌شود.

فاضلی (۱۳۸۹) در تحقیق خود با عنوان «بررسی شکاف نسلی؛ مورد مطالعه ایثارگران و فرزندان آنها در اهواز» به این نتیجه می‌رسد که بین دو نسل ایثارگران و فرزندانشان در ارتباط با ارزش‌های مادی / فرامادی، اقتصادی و سیاسی تفاوتی معنادار وجود دارد. ولی در زمینه ترجیحات نسبت به ارزش‌های دینی، خانوادگی و اخلاقی تفاوتی وجود ندارد. یافته‌ی بسیار مهم دیگر فاضلی این است که بین پایگاه اجتماعی، اقتصادی و اولویت‌های ارزشی مادی / فرامادی رابطه‌ای معنادار وجود دارد. مطالعه ولز و همکارانش (۱۳۸۲)، با عنوان: توسعه انسانی، بعنوان نظریه‌ای کلی درباره تغییر اجتماعی؛ دیدگاهی چند سطحی و میان فرهنگی است، که جریان و ماهیت تغییرات اجتماعی و از جمله تغییر ارزش‌ها را مورد مطالعه قرار داده‌اند. آنها مولفه توسعه اجتماعی - اقتصادی، تغییر فرهنگی و دموکراتیک‌شدن را نشانگان به هم پیوسته‌ای از تغییر اجتماعی که به تغییرات ارزشی مدرن ختم می‌شود، نام می‌برند. این بررسی که بر اساس داده‌های پیمایش جهانی ارزش‌ها انجام شده است نشان می‌دهد توسعه انسانی بواسطه تأثیر علی منابع فردی و ارزش‌های بیان نفس بر حقوق واقعی بوجود می‌آیند (ولز و همکاران، ۲۰۰۱). اینگلهارت و بیکر (۲۰۰۰)، در مقاله «مدرنیزاسیون، تغییرات فرهنگی و تداوم ارزش‌های سنتی»، به بررسی نقش توسعه اقتصادی در تغییر یا گرایش به ارزش‌های سنتی پرداخته و نشان داده‌اند که سنت‌های فرهنگی دو وضعیتی، دارای تغییرات گسترده و همچنین پایداری هستند و توسعه اقتصادی موجب تغییر از هنجارها و ارزش‌های مطلق به سمت ارزش‌های عقلانی و مشارکت‌جویانه می‌شوند (اینگلهارت و بیکر، ۲۰۰۰)

نتایج تحقیق ورهون و همکاران (۲۰۱۸) نشان می‌دهد متخصصان اروپایی تحول فرهنگی را در جهت مصرف بیش از حد، نوسازی افراط‌گونه و خودشیفتگی بیش از حد تشخیص می‌دهند که بر ارتباط بین سازمان‌ها و سهامداران آنها تأثیر می‌گذارد. تجزیه و تحلیل خوشه‌ای بیانگر آن است که کمتر از نیمی از پاسخ‌دهندگان تحول سازمان خود را در جهت ویژگی‌ها و ارزش‌های ابرمدرن درک می‌کنند. سازمان‌هایی با ویژگی‌های پست / هایپر مدرن دارای بخش‌های ارتباطی برتر در مقایسه با سازمان‌های مدرن هستند. سازمان‌های پست / هایپر مدرن و دپارتمان‌های ارتباطی عالی نیز بیشتر از سایر سازمان‌ها و بخش‌ها درگیر بحث‌های اجتماعی هستند (ورهون و همکاران: ۲۰۱۸، ۱).

مارکوز و همکاران (۲۰۱۷) در تحقیقی پیرامون تغییرات ارزشی در ترکیه نشان دادند در حالی که ارزش‌های تعالی خود و حفاظت از منابع طبیعی و جمع‌گرایی در طول زمان کاهش یافته است، اما ارزش‌های مربوط به خودافزایی خود افزایش یافته است. سون و وانگ (۲۰۱۰) نیز در تحقیقی درباره اثرات تغییر اجتماعی بر ارزش‌های افراد نسل‌های مختلف در شانگهای چین نشان داده‌اند که نسل‌های جوان‌تر در چین از ارزش‌های سنتی به ارزش‌های مدرن تغییر رویکرد داده‌اند. افزون بر این نسل‌های جوان‌تر به ارزش‌های سکولار، فردگرایی و به پیشرفت شخصی به عنوان مهم‌ترین هدف در زندگی بیشتر از مشارکت در جامعه تمایل نشان داده‌اند. در تمامی پژوهش‌های یاد شده تکیه اصلی صرفاً بر روی تغییرات ارزشی بوده است، تغییراتی که از ارزش‌های مادی، به سمت ارزش‌های فرامادی، از ارزش‌های جمعی و جمع‌گرایانه به سمت ارزش‌های فردگرایانه خلاصه می‌شود، در پژوهش حاضر کوشش شده رابطه بین فضای اجتماعی فرد و گرایش‌های ارزشی مطالعه شود. به تعبیر دیگر این پژوهش به دنبال یافتن مبنایی برای تغییرات ارزشی و گرایش به سمت ارزش‌های جدید و معاصر است.

چهار چوب نظری

برای تحلیل چگونگی گرایش‌های فکری، ارزشی، کنشی و منشاء ساخت‌یابی آنها دیدگاه‌های متنوعی وجود دارد. عده‌ای از اندیشمندان با نگاه اقتصادی این جریان را صورت بندی کرده‌اند مانند مارکس (۱۸۱۸-۱۸۵۳)، پولانزاس (۱۹۳۶-۱۹۷۹) و وبلن (۱۸۵۷-۱۹۲۹) این گروه بر این عقیده است که افکار و گرایش‌های ارزشی را باید به اوضاع زندگی و موقعیت تاریخی افراد ارتباط داد. نکته بنیادین در نظریه‌های آنها این است که انسان‌ها در جامعه زاده می‌شوند و جامعه روابط مالکیت را پیش از زاده شدن آنها تعیین می‌کند و این فراگرد نیز بر نحوه تفکر و گرایش‌های ارزشی و ترجیحات افراد تأثیر می‌گذارد. مارکس در یک عقیده صریح بر این نظر بود که «اندیشه افراد را باید با نقش‌های اجتماعی و پایگاه طبقاتی‌شان مرتبط ساخت» (کوزر، ۱۳۹۳: ۸۸) مارکس در این باره گفته است:

«افکار مسلط بر هر عصری، پیوسته همان افکار طبقه حاکم بوده است که شیوه‌های تولید در دست آنان است» (همان).

گروهی دیگر با نگاه اجتماعی این فرآیند را مورد کنکاش قرار داده‌اند که نمایندگان اصلی این این جریان کلمن و پاتنام هستند. آنها با طرح ایده سرمایه اجتماعی به دنبال تبیین چگونگی تأثیر این سرمایه بر عاملیت انسانی در نظام اجتماعی بودن هستند. در دیدگاه پاتنام و کلمن سرمایه اجتماعی بیانگر یک ظرفیت مثبت است، زیرا روابطی بر پایه اعتماد و ارزش‌های مشترک فراهم می‌کند. کلمن سرمایه اجتماعی را یک سرمایه سودمند تلقی می‌کند که بوسیله‌ی ارتباطات اجتماعی برای افراد قابل حصول است (کلمن، ۱۹۹۴: ۳۰۰). این سرمایه بر چگونگی کنش‌های انسانی و کاهش هزینه‌ی آن و نوع گرایش‌های افراد در جامعه موثر است.

در این پژوهش برای تحلیل گرایش به آرمان و ارزش‌ها از تئوری فضای اجتماعی پیر بوردیو استفاده شده است. پیر بوردیو نه مانند مارکس است که کلیه گرایش‌های آدمی را به فضای اقتصادی و مادی تقلیل دهد و نه مانند دورکیم از جبرگرایی فرهنگی بحث می‌کند. بوردیو فضای اجتماعی را نخستین و واپسین واقعیت موجود می‌داند (بوردیو، ۱۹۹۴). مفهوم فضا، متضمن شناخت دنیای اجتماعی در قالب روابط است. به سخن دیگر، تصور فضا ما را به سوی شناخت رابطه‌ای از جهان رهنمون می‌سازد (عطارد، ۱۳۸۷: ۱۵۹). این شناخت رابطه‌ای اولین گام بوردیو در جهت درک گرایش‌های ارزشی بدون تقلیل‌گرایی مارکسی و دورکیمی است. به سخن دیگر، از دید بوردیو فضای اجتماعی دارای ساختی سلسله‌مراتبی بر پایه تمایزها و تفاوت‌هاست، جایی که در آن افراد یا گروه‌ها بر پایه نوع رابطه‌شان با یکدیگر و بر پایه نوع تمایز و تفاوت و جایگاهی که در برابر هم دارند، موجودیت می‌یابند (همان). بوردیو در اثر معروف خود، نظریه کنش، دلایل عملی‌گرایش عقلانی (۱۹۹۴) این مفهوم را به روشنی توضیح داده است. او بیان می‌کند هنگامی که از فضای اجتماعی به مثابه‌ی یک زمینه صحبت می‌کنم، هدفم این است که فضای اجتماعی، یک حوزه‌ی قدرت است که اراده‌ی خود را بر کنشگران اجتماعی که تحت آن هستند تحمیل می‌کند و از سوی دیگر یک حوزه‌ی منازعه است که عاملین اجتماعی در آن به منازعه می‌پردازند (بوردیو، ۱۳۸۱: ۷۵). عادت‌واره یکی دیگر از مفاهیمی است که پیر بوردیو در ذیل مفهوم فضای اجتماعی خود ابداع کرده است، و آن را ذهنیت اجتماعی، یک ساختار ملکه ذهن شده یا عینیت ذهنی تلقی می‌کند و در واقع بیانگر نوعی ایفای نقش انسان در نظام اجتماعی است. گرایش‌های عادت‌واره است که پایه‌ی کنش‌های فردی می‌شود و همچنین ساختار اجتماعی را می‌سازد. عادت‌واره یا اصل مولد عمل را می‌توان نظامی از آمادگی‌ها برای ایجاد کنش عملی دانست، بنابراین عادت‌واره طرحی مولد است که سبک فکری، گرایش‌های ارزشی و کنشی زندگی فرد را بازتولید می‌کند (کنوبلاخ، ۱۳۹۴: ۳۲۶). این عادت‌واره محصول شرایط

ساختاری فرد در فضای اجتماعی است که اعمال اجتماعی فرد را ساختار و سازمان می‌دهد و شرایط عینی هستی اجتماعی انسان را نیز بازتولید می‌کند (سیدمن، ۱۳۹۰: ۱۹۷). این دستگاه نظری را می‌توان اینگونه به کار گرفت، کنش محصول یک رابطه بین گرایش‌های شخص (عادت‌واره) و جایگاه و موقعیت او در میدان است (سرمایه)، در حقیقت بین سه ایده‌ی اصل او در این دستگاه نظری ارتباطی محکم برقرار ساخته است. کنش‌ها تنها نتیجه‌ی عادت‌واره‌ی فرد نیست بلکه نتیجه‌ی عادت‌واره‌ی شخص و موقعیت افراد است. به طور اساسی می‌توان اینگونه تلقی کرد که میدان ترکیب شده از انواع گوناگون سرمایه که این سرمایه‌ها عادت‌واره‌ی خاص خود را شکل خواهد داد. بورديو عادت‌واره را شامل فرهنگ هم می‌داند، پس فرهنگ هم تحت تأثیر سرمایه‌ها هستند. در اینجا فضای اجتماعی متشکل از یک فضای سه بعدی است که شامل، سرمایه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است.

سرمایه اقتصادی، مجموعه درآمدهای پولی و دیگر درآمدهای نشأت گرفته‌ی مستقیم از آن می‌گویند که معمولاً تظاهر نهادینه‌اش در حقوق و مالکیت تجلی پیدا می‌کند (شویره و فونتن، ۱۳۸۵: ۹۶). بورديو بیان می‌کند این نوع سرمایه می‌تواند به‌عنوان منبعی برای سایر انواع سرمایه شناخته شود، برای او مفهوم سرمایه اقتصادی از پهنه اقتصادی اقتصادی عاملین اجتماعی سرچشمه می‌گیرد (ریترز، ۱۳۹۳: ۶۸۳).

سرمایه فرهنگی، پیر بورديو درکی بسیار وسیع تر از دریافت پولی از سرمایه ارائه می‌کند، او را عقیده بر این است که سرمایه منبعی عام است که می‌تواند به‌صورت مالی یا غیر مالی، ملموس یا غیر ملموس باشد. برای بورديو سرمایه فرهنگی شناخت و درک فرهنگ و هنرهای والا و همراه داشتن ذائقه‌های برتر و طریقه عمل خوب است (فاضلی، ۱۳۸۰: ۴۷). در دید او این سرمایه منحصر به فرد تلقی شده است که قابل تبدیل به سرمایه اقتصادی است اما هرگز قابل تقلیل نخواهد بود. سرمایه فرهنگی به خودی خود نوعی از سرمایه است که نمود بیشتری در دنیای علم دارد و به سه شکل نمود خواهد یافت:

متجسد: این نوع از سرمایه فرهنگی در حالت کلی خود با یک کالبد ارتباط دارد، یا به تعبیری نیازمند تجسد است. در واقع این نوع از سرمایه فرهنگی مانند یک ثروت و دارایی بیرونی عمل می‌کند که به قسمت تفکیک‌شدنی از کار تبدیل می‌شود که نمی‌تواند از طریق خرید و فروش منتقل شود بلکه بصورت آمادگی‌های همیشگی فکری و جسمی بروز می‌کند (شارع‌پور و خوش‌فر، ۱۳۸۱: ۱۳۷)

عینیت یافته: سرمایه فرهنگی عینیت یافته چند مولفه یا ویژگی دارد که تنها در راستای سرمایه فرهنگی متجسد تعریف می‌شود، این نوع از سرمایه فرهنگی آشکارترین و روشن‌ترین نوع از سرمایه فرهنگی محسوب می‌شود که تک تک افراد جامعه توانایی بهره‌مند شدن از آن را می‌توانند داشته باشند چرا که بیشتر در محصولات و تولیدات مادی بروز می‌کند، به طور کلی همه تولیدات فرهنگی از قبیل رسانه‌ای، نوشتاری، کتاب، مجله و حتی ابنیه تاریخی را شامل می‌شود.

نهادینه شده: این شکل از سرمایه فرهنگی اصولاً به صورت مدارک و مدارج آموزشی ظاهر می‌شود و از جهت فرهنگی به دارنده‌اش منزلت اعطا می‌کند. کسب مدارک تحصیلی به عامل انسانی این امکان را می‌دهد که دارندگان این صلاحیت‌ها با هم مقایسه شوند (تاجبخش، ۱۳۶ تا ۱۳۸۴: ۱۴۳).
سرمایه اجتماعی: بورديو خیلی اندک به ثنوری سرمایه اجتماعی نزدیک می‌شود است. او سرمایه اجتماعی را اینگونه تعریف می‌کند که، منبع‌های مادی یا غیرمادی است که به یک انسان یا گروه اجازه می‌دهد شبکه پایداری از ارتباطات کم و بیش نهادینه شده و درک متقابل را در اختیار داشته باشند (بورديو و ککوانت، ۱۹۹۲ به نقل از فیلد، ۱۳۹۲: ۳۱). بورديو اینگونه تحلیل می‌کند که برای شناخت چگونگی کنش و تمایلات ارزشی کنشگران انسانی باید کل فضای اجتماعی را با هم تحلیل کرد.

در توضیح اقسام تقسیم‌بندی و تحولات ارزشی جامعه‌شناسان و نظریه‌پردازان از مفاهیم متفاوتی استفاده کرده‌اند. امروزه با توجه به شرایط جامعه که در سیطره علم و تکنولوژی از یک سو و از سوی دیگر به تعبیر آنتونی گیدنز به مثابه گردونه خوردکننده است، انسان‌ها بیمناک آن هستند که به حاشیه رانده شوند و امکان حضور و کنش در عرصه‌های مختلف را از دست بدهند و محکوم به تنهایی و انزوا شوند. ارزش‌ها و هدف‌هایی که امروزه از آن زیاد بحث می‌شوند، خودسامانی، آرمان‌خواهی، سازگاری با سیر تحولات فنی و رابطه ناب هستند. آرمان ارزش‌های دنیای کلاسیک که از دل انقلابات بزرگ ترویج می‌شدند مانند آزادی، عدالت و برابری کمرنگ شده‌اند و امروزه به تعبیر محمودیان (۱۳۹۱) آرمان و ارزش‌های جامعه معاصر را می‌تواند در مفاهیمی از قبیل سرزندگی، دلبستگی و آرمان‌های سیاسی جدید مشاهده کرد.

سرزندگی: به معنای برخورداري از شور و شوق به زندگی و تمامی فعالیت‌ها و کارهایی است که انسان در دست دارد. این ارزش استوار بر بنیاد فردیت و کوشندگی و شور استوار شده است و پیش شرط آن تفکیک زندگی به عرصه‌های گوناگون و انتخاب حوزه‌ای است که انسان بتواند در آن با شور و علاقه عمل کند. به نظر رایان و فدریک (۱۹۹۷) سرزندگی معمولاً در یک شرایط خاص ایجاد

می‌شود که دارای حالتی از انگیختگی، فعال بودن است (سامعی، ۱۳۹۲: ۷۳). این مفهوم در تقابل با ایستایی قرار دارد.

دل‌بستگی: بر خلاف جامعه‌شناسی مدرن که همواره بر همبستگی تأکید می‌شد که زاده مناسبات اجتماعی مدرن و تقسیم کار بود. امروزه همبستگی فقط می‌تواند استوار بر دل‌بستگی باشد. روابطی که گیدنز آن را رابطه ناب و شکلی از رابطه اجتماعی می‌داند که خود مرجع بوده و بیشتر وابسته به حس رضایت است (گیدنز، ۱۳۸۵: ۳۲۵) این دل‌بستگی که فرای خانواده شکل می‌گیرد به دور از حس مسئولیت است و بیشتر با جنس مخالف خواهد بود.

آرمان و ارزش‌های سیاسی معاصر: در حقیقت ارزش‌های سیاسی مفاهیمی جمعی هستند که از دیدگاه سیاسی خوب یا بد تلقی می‌شوند، به سخن دیگر ارزش‌های سیاسی عبارت‌اند از: «جهت‌گیری‌های خوب یا بد عاملان اجتماعی، در مورد نظام سیاسی یا حکومت که این ارزش‌ها همیشه مهم‌تر از فرهنگ سیاسی آنها است که به صورت همبسته‌ای با ساختارهای فرهنگی جامعه مرتبط می‌باشند (آلموند و پاول، ۱۳۸۱: ۲۶۰). آلموند می‌گوید، معمولاً ارزش‌های سیاسی نسبی‌اند و دیگر اینکه زمانمند و علت اصلی این زمان‌مندی هم تغییرات مربوط به نیازهای انسان‌ها است (همان). با عنایت به این دیدگاه می‌توان گفت ارزش‌های سیاسی نسل امروز (غالباً متولدین دهه ۱۳۷۰ش) با ارزش‌های سیاسی نسل قبل متفاوت است. ارزش‌های سیاسی متأثر از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ از قبیل پیوند دین و سیاست، نسبت آزادی و رأی مردم با دین، وحدت امت اسلامی، استقلال و دخالت‌نکردن بیگانگان، تکلیف‌گرایی، استکبارستیزی و حمایت از مستضعفین بوده است (عسگری، ۱۳۹۶: ۱۲۵). بدین ترتیب ارزش‌های سیاسی معاصر در این تحقیق نبود تکلیف‌گرایی، جدایی دین و حکومت و همبستگی با دنیا، ارجحیت منافع ملی بر امت و طرد ایدئولوژی‌گرایی و تفکر انتقادی قرار داده شده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر با استفاده از روش پیمایش و ابزار پرسشنامه به تجزیه و تحلیل موضوع پرداخته است. جامعه آماری در پژوهش حاضر جوانان ۲۰ تا ۲۴ ساله‌ی مناطق ۱۵ و ۳ تهران هستند. نمونه‌گیری پژوهش نیز به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای بوده است. بدین منظور ابتدا مناطق ۲۲گانه شهر تهران به دو خوشه اصلی شمال و جنوب تقسیم و سپس از هر خوشه یک منطقه انتخاب شده‌اند. با توجه به اینکه موضوع پژوهش در مورد ارزش‌های معاصر در بین جوانان است و شکل‌گیری ارزش‌ها در فرد ممکن است با نوسانات تغییر و تحولاتی همراه باشد، بازه‌ی سنی مورد نظر در پژوهش مشخص شد که ارزش‌ها در جوانان به‌طور نسبی در این بازه تثبیت شده باشد. انتظار این است که جوانان در این سن دوره‌ی تحصیلات دبیرستان را پشت سر گذاشته‌اند و عده‌ای وارد

دانشگاه شده‌اند و بهتر می‌توانند راجع به ارزش‌های مورد علاقه خود و میزان سرمایه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی خود اظهار نظر کنند. جامعه آماری ۶۱۳۴۸ نفر از کل جمعیت جوان (بین ۲۰ تا ۲۴) در دو منطقه است، حجم نمونه تحقیق با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۴ نفر انتخاب شد.

یافته‌های استنباطی

فرضیه اصلی

بین جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و گرایش به آرمان - ارزش‌های معاصر ارتباط وجود دارد.

جدول ۱: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون تأثیر جایگاه جوانان در فضای اجتماعی بر گرایش به آرمان - ارزش‌های معاصر

B	SE	beta	t	Sig	
۳۷.۵۸۱	۴.۲۷۱		۸.۷۹۹	.۰۰۰	مقدار ثابت
.۱۰۳	.۰۱۵	.۳۳۲	۶.۸۷۲	.۰۰۰	جایگاه جوانان در فضای اجتماعی

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=0/000$ برابر با $R=0/332$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر تحقیق $\alpha=0/05$ کوچکتر است در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تأیید شود. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که بین جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و گرایش به آرمان - ارزش‌های معاصر رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی

بین سرمایه اجتماعی و سرزندگی ارتباط وجود دارد.

جدول ۲: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه سرمایه اجتماعی و سرزندگی

B	SE	beta	t	sig	
۱۱.۳۲۷	۱.۱۰۰	.۶۰۷	۱۰.۳۰۰	.۰۰۰	مقدار ثابت
.۰۸۹	.۰۰۶		۱۴.۹۳۴	.۰۰۰	سرمایه اجتماعی

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=0/000$ برابر با $R=0/607$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری

مورد نظر پژوهش $\alpha=0/05$ کوچکتر است در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تأیید شود. بنابراین می‌توان گفت بین سرمایه اجتماعی و سرزندگی رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۳: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و گرایش به

آرمان - ارزش‌های معاصر

Si g	t	bet a	SE	B	
.۰۰۰	۸.۷۹۹	.۳۳۲	۴.۲۷۱	۳۷.۵۸۱	مقدار ثابت
.۰۰۰	۶.۸۷۲		.۰۱۵	.۱۰۳	جایگاه جوانان در فضای اجتماعی

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=0/000$ برابر با $R=0/332$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر ما $\alpha=0/05$ کوچکتر است در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تأیید شود. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که بین جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و گرایش به آرمان - ارزش‌های معاصر رابطه معناداری وجود دارد.

بین سرمایه اجتماعی و دلبستگی به یار عشقی از جنس مخالف رابطه وجود دارد.

جدول ۵: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه سرمایه اجتماعی و دلبستگی به یار عشقی از

جنس مخالف

Si g	t	bet a	SE	B	
.۶۵۲	.۴۵۲		۷.۲۷۶	۳.۲۸۶	مقدار ثابت
.۰۰۰	۹.۶۰۵	.۴۷۵	.۰۵۴	.۵۲۰	سرمایه اجتماعی

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=0/000$ برابر با $R=0/475$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر پژوهش $\alpha=0/05$ کوچکتر است در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تأیید شود. بنابراین بین سرمایه اجتماعی و دلبستگی به یار عشقی از جنس مخالف رابطه معناداری وجود دارد.

بین سرمایه اجتماعی و ارزش‌های سیاسی ارتباط وجود دارد.

جدول ۶: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه سرمایه اجتماعی و دل‌بستگی به جنس مخالف

Si g	t	beta	SE	B	
.۰۰۰	۲۹.۷۶۷	.۳۹	.۸۰۲	۲۳.۸۶۵	مقدار ثابت
.۰۰۰	-۷.۰۴۴		.۰۰۴	.۰۳۱	سرمایه اجتماعی

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=۰/۰۰۰$ برابر با $R=0/۳۳۹$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر ما $\alpha=۰/۰۵$ کوچکتر است در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تأیید می‌شود. بنابراین رابطه مثبت و معناداری بین سرمایه اجتماعی و دل‌بستگی به جنس مخالف وجود دارد. **بین سرمایه فرهنگی و سرزندگی ارتباط وجود دارد.**

جدول ۷: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه سرمایه فرهنگی و سرزندگی

Si g	t	beta	SE	B	
.۰۰۰	۱۱.۴۷۲		۱.۳۴۲	۱۵.۳۹۴	مقدار ثابت
.۰۰۰	۹.۰۰۸	.۴۱۹	.۰۱۴	.۱۲۴	سرمایه فرهنگی

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=۰/۰۰۰$ برابر با $R=0/۴۱۹$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری پژوهش حاضر $\alpha=۰/۰۵$ کوچکتر است در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تأیید می‌شود. لذا بین سرمایه فرهنگی و سرزندگی رابطه معناداری وجود دارد. در نتیجه فرضیه صفر تأیید و فرضیه اصلی رد شود. بنابراین نتیجه می‌گیریم که بین سرمایه فرهنگی و سبک دل‌بستگی ایمن به دوستان رابطه معناداری وجود ندارد. **بین سرمایه فرهنگی و دل‌بستگی به جنس مخالف ارتباط وجود دارد.**

جدول ۸: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه سرمایه فرهنگی و دل‌بستگی به جنس مخالف

si g	t	beta	SE	B	
.۰۰۰	۱۴.۱۵۰	.۰۷۳	.۲۱۴	۳.۰۲۵	مقدار ثابت
.۱۵۵	۱.۴۲۵		.۰۰۲	.۰۰۳	سرمایه فرهنگی

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=0/000$ برابر با $R=0/073$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر ما $\alpha=0/05$ بزرگتر است در نتیجه فرضیه صفر تائید و فرضیه اصلی رد می‌شود.

بین سرمایه فرهنگی و گرایش به ارزش‌های سیاسی معاصر ارتباط وجود دارد.

جدول ۹: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه سرمایه فرهنگی و گرایش به ارزش‌های

سیاسی معاصر

	Si g	t	beta	SE	B
مقدار ثابت	.000	۱۱.۱۱۳		۴.۱۴۰	۴۶.۰۰۵
سرمایه فرهنگی	.000	۵.۰۰۳	.۲۴۸	.۰۴۲	.۲۱۲

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=0/000$ برابر با $R=0/248$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر تحقیق $\alpha=0/05$ کوچکتر است در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تائید شود. بنابراین بین سرمایه فرهنگی و گرایش به ارزش‌های سیاسی معاصر رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین سرمایه اقتصادی و سرزندگی ارتباط وجود دارد.

جدول ۱۰: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه سرمایه اقتصادی و سرزندگی

	Si g	t	beta	SE	B
مقدار ثابت	.000	۶.۳۷۲		.۲۲۹	۱.۴۶۰
سرمایه اقتصادی	.000	۴.۸۷۲	.۲۴۲	.۰۵۹	.۲۸۷

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=0/000$ برابر با $R=0/242$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر پژوهش $\alpha=0/05$ بزرگتر است در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تائید می‌شود.

بین سرمایه اقتصادی و گرایش به ارزش‌های سیاسی معاصر ارتباط وجود دارد.

جدول ۱۱: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه سرمایه اقتصادی و گرایش به ارزش‌های

سیاسی معاصر

Si g	t	beta	SE	B	
.۰۰۰	۷.۳۶۳	.۶۱۹	۱.۵۷۳	۱۱.۵۸۳	مقدار ثابت
.۰۰۰	۱۵.۳۹۱		.۰۰۹	.۱۳۱	سرمایه اقتصادی

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=۰/۰۰۰$ برابر $R=0/۶۱۹$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر تحقیق $\alpha=۰/۰۵$ کوچکتر است در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تأیید می‌شود و بین سرمایه اقتصادی برگرایش به ارزش‌های سیاسی معاصر رابطه مثبت و معناداری وجود داشته است.

بین سرمایه اقتصادی و دلبستگی به یار عشقی از جنس مخالف

جدول ۱۲: ضریب آزمون رگرسیون پیرامون رابطه سرمایه اقتصادی بر دلبستگی به جنس مخالف

Si g	t	beta	SE	B	
.۰۰۰	۳۳.۸۰۷	.۴۱۲	.۷۲۶	۲۴.۵۵۸	مقدار ثابت
.۰۰۰	۸.۸۳۶		.۰۲۰	.۱۷۵	سرمایه اقتصادی

نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حاکی از آن است که ضریب رگرسیون با سطح معناداری $\alpha=۰/۰۰۰$ برابر با $R=0/۴۱۲$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر ما $\alpha=۰/۰۵$ بزرگتر است مدرک کافی برای رد فرضیه صفر وجود دارد، در نتیجه فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تأیید می‌شود. بنابراین رابطه مثبت و معناداری بین سرمایه اقتصادی و دلبستگی به جنس مخالف وجود دارد.

بین متغیرهای زمینه‌ای (سن، جنس، تحصیلات، طبقه و...) با نگرش به ارزش‌های سیاسی معاصر رابطه وجود دارد.

جدول ۱۳: نتایج آزمون تحلیل واریانس پیرامون میزان نگرش به ارزش‌های سیاسی معاصر

بر حسب طبقه اجتماعی					
سطح معناداری	f	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	
بین گروهی	۱۳۲۴.۶۹۷	۴۹۰۶۵.۳۰۶	۴	۱۹۶۲۶۱.۲۲۲	
درون گروهی		۳۷.۰۳۹	۳۷۹	۱۴۰۳۷.۷۳۶	
کل			۳۸۳	۲۱۰۲۹۸.۹۵۸	

نتایج آزمون تحلیل واریانس حاکی از آن است میزان نگرش به ارزش‌های سیاسی معاصر بر حسب طبقه اجتماعی متفاوت می‌باشد زیرا سطح معناداری بدست آمده ۰/۰۰ کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که میانگین نگرش به ارزش‌های سیاسی معاصر بر حسب طبقه اجتماعی متفاوت بوده است.

جدول ۱۴: آزمون ضریب همبستگی پیرسون رابطه درآمد با ارزش‌های سیاسی معاصر

ضریب همبستگی	.۲۹۴**
سطح معناداری	.۰۰۰
تعداد پاسخگویان	۳۸۴

نتایج به دست آمده از آزمون ضریب همبستگی بین این دو متغیر حاکی از آن است که در بین ۳۸۴ پاسخگوی مورد مطالعه ضریب همبستگی با سطح معناداری $\alpha=0/294$ برابر با $R=-0/000$ محاسبه شده است. از آنجا که این سطح معناداری از سطح معناداری مورد نظر تحقیق $\alpha=0/05$ کوچکتر است لذا فرضیه صفر رد و فرضیه اصلی تأیید می‌شود.

نتیجه‌گیری

نتایج بدست آمده در بررسی فرضیه اصلی با توجه به مقدارهای ($sig=. /...$) و ($R=. /332$) نشان‌دهنده‌ی این است که بین جایگاه جوانان در فضای اجتماعی و آرمان و مثبتی وجود دارد. به گونه‌ای که هر چه فرد از نظر حجم و ترکیب فضای اجتماعی میانگین بالاتری را داشته باشد، گرایش بیشتری به انواع آرمان و ارزش در این آزمون ارتباط بین این اجتماعی و سیاسی خواهد داشت. یافته‌های پژوهش حاضر، با نتایج تحقیقات، (بختیاری فر، ۱۳۹۶)، (مدیری، ۱۳۹۴) هم‌سو و هم‌جهت بوده است. مدیری در تحقیقی در مورد ارزش‌های پست‌مدرن خانوادگی در تهران به این

نتیجه رسیده است که گروه‌های گوناگون اجتماعی نگرش‌های متفاوتی را دارند، به صورتی که ارزش‌های جدید و پست مدرن در بین پردرآمدها و نسل جوان بیشتر مشاهده شده است. نتایج پژوهش در بررسی فرضیات فرعی گویای این است که در فرضیه اول با توجه مقادیر ($R=.607/\sqrt{\dots}$) و ($sig=. / \dots$) بین سرمایه اجتماعی و میزان سرزندگی جوانان رابطه معناداری وجود دارد. یافته‌های پژوهش حاضر؛ با نتایج پژوهش (فخاریان، ۱۳۹۴)، نیز همسو است. فخاریان در تحقیق خود نشان داده است که بین سرمایه اجتماعی و شادی در بین دانشجویان رابطه آماری مثبت و معناداری وجود داشته است، مهدی زاده (۱۳۹۳) هم در تحقیقی نشان داده است که بین سرمایه اجتماعی جوانان و شادی و نشاط آنها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به نظر رایان و فدریک (۱۹۹۷) سرزندگی معمولاً در یک شرایط خاص یا پس از انجام رویدادهای خاص ایجاد می‌شود، و معمولاً حالتی بیش از برانگیختگی، فعال بودن یا داشتن منابع ذخیره کالری در فرد است. به نظر این احساس نوعی تجربه‌ی خاص روانشناسی است که در این تجربه افراد در خود حس شور زندگی و روحیه دارند (سامعی، ۱۳۹۲: ۷۳).

. واترز (۱۹۸۷) بیان می‌کند که دل‌بستگی در حقیقت در برگیرنده‌ی رفتارهای دل‌بستگی است که ایجادکننده‌ی نزدیکی و ارتباط بیشتر افراد جامعه با یکدیگر می‌شود. یافته‌های پژوهش در بررسی بین سرمایه اجتماعی و دل‌بستگی به یار عشقی از جنس مخالف با توجه به مقادیر ($R=.475/\sqrt{\dots}$) نشان‌دهنده ارتباط معنادار بین دو متغیر است. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج تحقیق‌های (ابراهیمی، ۱۳۹۸) در مورد مطالعه اجتماعی گرایش دختران به روابط پیش از ازدواج و (ضیغمی، ۱۳۹۲) در مورد تبیین عوامل جامعه‌شناختی تأثیرگذار بر رابطه ناب همسو است؛ آنها بیان کرده‌اند که عوامل فردی و اجتماعی مختلفی بر گرایش به روابط با جنس مخالف اثر دارد. گیدنز بیان می‌کند اساسی‌ترین تغییراتی که مدرنیته در ارتباطات افراد ایجاد کرده است، همانا دوستی با جنس مخالف بوده است، روابط با جنس مخالف در جوامع سنتی در رویکرد همسرگزینی و ازدواج پیگیری می‌شده است، اما هر چه جامعه سنتی به سمت مدرن توسعه‌یافت، حرکت به سوی آنچه رابطه‌ی ناب گفته می‌شود، بیشتر شده است. گیدنز رابطه‌ی ناب را شکلی از ارتباط اجتماعی برابر و خودمرجع تلقی کرده که بیشتر وابسته به حس رضایت است (گیدنز، ۱۳۸۵: ۳۲۵). این نوع رابطه تنها در شرایط مدرنیته متأخر شکل می‌گیرد. دگرگونی در اشکال صمیمیت و یا ایجاد رابطه‌ی ناب، اول در کشورهای اروپایی و پیشرفته به علت تحولات فرهنگی در دهه‌ی ۱۹۶۰م رایج شد. اما در دنیای امروز به‌واسطه‌ی ابزارهای اینترنتی در همه جای دنیا مشاهده می‌شود.

رابطه بین سرمایه اجتماعی و گرایش به آرمان - ارزش‌های سیاسی معاصر با توجه به مقادیر ($sig=. / \dots$) و ($R=.339/\sqrt{\dots}$) معنادار است. پاتنام به‌عنوان یکی از چهره‌های سرشناس در حوزه‌ی سرمایه

اجتماعی بیان می‌دارد که، سرمایه اجتماعی عامل مهمی برای دموکراسی و مشارکت سیاسی است، و کاهش آن در ایالات متحده برای دموکراسی مضر است. او همچنین در کتاب دموکراسی و سنت‌های مدنی در ایتالیا (۱۹۹۳) می‌گوید؛ تفاوت در سطح عملکردی حکومت‌های مناطق شمالی و جنوبی کشور ایتالیا، نتیجه‌ی تفاوت در اجتماعات مدنی آنها است. براین اساس، مشارکت‌های سیاسی، عضویت در انجمن‌ها، شرکت در مراسمات مذهبی، داوطلب‌شدن و تعامل اجتماعی به طور تفصیلی بررسی شده است و این‌ها نشان می‌دهند سرمایه اجتماعی رو به افول است.

یافته‌ها طبق مقادیر ($sig = /...$) و ($R = . /419$) نشان از رابطه معنادار بین سرمایه فرهنگی و سرزندگی است. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج تحقیقات (اکبرزاده، ۱۳۹۲)، (بابایی فرد، ۱۳۹۷) و (افشانی، ۱۳۹۳) همسو بوده است. آنها در تحقیقات خود به این نتیجه رسیده‌اند که از بین متغیرهای مؤثر در جایگاه افراد در فضای اجتماعی، سرمایه فرهنگی بیشترین تأثیر را بر حس شادمانی جوانان داشته است. سرمایه فرهنگی هم خود عاملی برای افزایش سرزندگی و شادمانی افراد است. به طور اساسی میزان سرمایه فرهنگی افراد باعث ارزیابی و تفاسیر گوناگون از رویدادها می‌شود، و دانش‌های متفاوتی را برای فرد ایجاد می‌کند، که این مقوله باعث ایجاد هیجانات مختلف مثل شادی می‌شود. مقادیر ($R = . /248$) و ($sig = /...$) نشان از وجود ارتباط بین سرمایه فرهنگی و گرایش به ارزش‌های سیاسی معاصر دارد. «پل لازارسفلند» و همکاران وی در دانشگاه کلمبیا با بررسی میدانی به این نتیجه دست یافتند که، افرادی که دارای موقعیت خاص هستند یا حتی در یک منطقه جغرافیایی سکونت دارند، گرایش‌های سیاسی ثابتی دارند. او بیان می‌کند افراد از نظر سیاسی آن طور می‌اندیشند که به لحاظ اجتماعی در آن هستند، یعنی عوامل اجتماعی مشخص‌کننده‌ی تمایلات سیاسی انسان‌ها است (ایوبی، ۱۳۸۳ به نقل از نیمه زاد، ۵۵:۱۳۸۸). معمولاً ارزش‌های سیاسی عاملین اجتماعی، مهم‌ترین قسمت از فرهنگ سیاسی آنها را می‌سازد. بنا بر یافته‌های تحقیق حاضر بین سرمایه فرهنگی جوانان و گرایش‌های سیاسی آنها رابطه وجود دارد؛ هر چه افراد دارای سرمایه فرهنگی غنی‌تری باشند در گرایش‌های سیاسی خود ترجیحاتی امروزین‌تر را به نمایش خواهند گذاشت. نتایج بدست آمده از آزمون فرضیه هشتم نشان‌دهنده‌ی این است که بین سرمایه فرهنگی و دل‌بستگی به جنس مخالف رابطه معناداری ($sig = /155$) وجود ندارد. یافته‌های پژوهش (میرزایی، ۱۳۸۹) در مورد رابطه با جنس مخالف و عوامل مرتبط با آن نشان می‌دهد که عوامل مؤثر بر رابطه با جنس مخالف بیشتر در ابعاد اجتماعی و اقتصادی قابل درک است.

نتایج بدست آمده از آزمون رابطه سرمایه اقتصادی و سرزندگی طبق مقادیر ($sig = /...$) و ($R = . /242$) نشان‌دهنده‌ی این است که بین سرمایه اقتصادی و سرزندگی رابطه وجود دارد. نتایج تحقیق

حاضر، با یافته‌های آبوت و ساپسفورد (۱۹۹۱)، اکبرزاده (۱۳۹۲) و نیز کرمی نوری و همکاران (۱۳۸۱) هم‌سو و هم‌جهت است. نتایج بدست آمده از بررسی رابطه بین سرمایه اقتصادی و دلبستگی به یار عشقی از جنس مخالف با توجه به مقادیر ($sig = . / \dots$) و ($R = . / 412$) نشانگر رابطه معناداری بین دو متغیر است. اصلی‌ترین تغییری که مدرنیته در روابط دوستانه و دلبستگی‌های خانوادگی ایجاد کرده است، را می‌توان دوستی با جنس مخالف دانست. همانطور که پیش‌تر تأکید شد روابط با جنس مخالف در جوامع سنتی در رویکرد همسرگزینی و ازدواج پیگیری می‌شده است، اما هرچه جامعه سنتی به سمت مدرن توسعه یافت، حرکت به سوی آنچه رابطه‌ی ناب خوانده می‌شود، بیشتر شده است. رابطه‌ی ناب در حقیقت نوعی رابطه‌ی عاطفی و دلبستگی فرای خانوادگی تلقی می‌شود، که در دوران مدرن به‌عنوان یک رفتار اجتماعی روی داده است. نتایج بدست آمده از بررسی فرضیه بین سرمایه اقتصادی و گرایش به ارزش‌های سیاسی معاصر طبق مقادیر ($sig = . / \dots$) و ($R = . / 619$) نشان‌دهنده‌ی این است که بین دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج تحقیقات (نیمه‌زاد، ۱۳۸۸) و (ربانی، ۱۳۸۹) هم‌سو و هم‌جهت است.

پیشنهاد‌های پژوهشی

پیشنهاد می‌شود:

- داده‌ها را به صورت کیفی جمع‌آوری و بررسی کرد و به نتایج عمیق‌تر و گسترده‌تر، البته تعداد محدودتر و تعمیم کمتر رسید.
- تلاش مسئولان جهت ترویج روحیه اعتماد و مسولیت‌پذیری در خود نسبت به آحاد جامعه.
- برنامه‌ریزی‌های جامع در حوزه‌های گوناگون جامعه برای رشد و پرورش استعدادها و توانایی‌های تک تک افراد جامعه.

منابع

- اینگلهارت، رونالد. (۱۳۸۲). *تحول فرهنگی در جوامع پیشرفته صنعتی*، ترجمه مریم وتر، تهران: انتشارات کویر
- باکاک، روبرت. (۱۳۸۱). *مصرف*، ترجمه خسرو صبری، تهران: انتشارات شیرازه .
- بوردیو، پیر (۱۳۹۰). *نظریه کنش*، ترجمه مرتضی مردیها، تهران: انتشارات نقش و نگار، چاپ چهارم .
- بختیاری (۱۳۹۶). بررسی جامعه شناختی تأثیر طبقه اقتصادی و اجتماعی بر نظام ارزشی زنان اصفهان، *فصلنامه علمی پژوهشی دانشگاه آزاد شوشتر*، ۱۱ (۳).
- بهار، مهری. (۱۳۹۱). بررسی شکاف نسلی به لحاظ وضعیت دینداری دو نسل دهه ۷۰ و ۵۰، *فصلنامه جامعه شناسی مطالعات جوانان*، ۳ (۶)، ۳۶-۹ .

- تاجیک، محمدرضا. (۱۳۸۳) *دهه سوم تخمین‌ها و تدبیرها*، تهران: انتشارات فرهنگ و گفتمان، جلد اول.
- تقی‌خانی، فریبا. (۱۳۹۴). *بررسی میزان پایداری دانشجویان به ارزش‌های اجتماعی؛ مطالعه موردی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی تهران.
- تیبیا، مجتبی. (۱۳۸۹). *بررسی رابطه‌ی پایگاه اجتماعی - اقتصادی و چگونگی گذران اوقات فراغت در بین دانشجویان جوان ۲۹ - ۱۸ سال*، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی.
- رضوی، عباس. (۱۳۹۰). *مطالعه‌ی ارزش‌های فرهنگی بین‌نسلی در شهر تهران*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم و فرهنگ تهران.
- حسینعلی زاده، لطفعلی. (۱۳۹۵). *بررسی عوامل مرتبط با گرایش به ارزش‌های سنتی و مدرن روستائیان حومه شهر خلخال*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد خلخال.
- سامعی، زهرا. (۱۳۹۲). *بررسی رابطه بین جو سازمانی با شادمانی و سرزندگی در بین اعضای هیات علمی دانشگاه ارومیه سال تحصیلی ۹۲-۹۱*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه ارومیه، دانشکده علوم انسانی.
- سیدمن، استیون. (۱۳۹۵) *کشاکش آراء در جامعه شناسی*، ترجمه‌های جلیلی، تهران: انتشارات نی، چاپ هشتم.
- شکوهی، شاهین. (۱۳۹۸). *بررسی رابطه انواع سرمایه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی با فرهنگ سیاسی (مطالعه موردی روحانیون و مردم شهر تهران)*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شاهد، دانشکده علوم انسانی.
- فاضلی، محمد. (۱۳۸۶). *جامعه‌شناسی مصرف موسیقی*، تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و هنر و ارتباطات.
- فاضلی، عبدالله. (۱۳۸۹). *بررسی شکاف نسلی؛ مورد تحقیق ایثارگران و فرزندان آنها در اهواز*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه چمران.
- قاسمی، وحید. (۱۳۸۹). *شناخت تأثیر طبقه اجتماعی بر نگرش، نسبت به جریان نوگرایی در شهر اصفهان، مجله جامعه‌شناسی کاربردی*، (۱)، ۴۳-۶۸.
- کرایب، یان. (۱۳۹۶). *نظریه‌ی اجتماعی کلاسیک*، ترجمه شهناز مسمی‌پرست، تهران: انتشارات آگه، چاپ‌دهم.
- کرامیتون، زرماری. (۱۳۹۶). *طبقه و قشربندی اجتماعی*، ترجمه هوشنگ ناییبی، انتشارات نشر نی.
- کنوبلاخ، هربرت. (۱۳۹۴). *جامعه‌شناسی معرفت*، ترجمه کرامت‌اله راسخ. تهران: انتشارات نی.
- کوئن، بروس. (۱۳۷۰). *جامعه‌شناسی*، ترجمه غلامعباس توسلی، تهران: انتشارات سمت.

- گرنفل، مایکل. (۱۳۹۳). *مفاهیم کلیدی پیر بوردیو*، ترجمه محمدمهدی لیبی، تهران: انتشارات افکار.
- گیدنز، آنتونی. (۱۳۸۵). *تجدد و تشخیص جامعه و هویت شخصی در عصر جدید*، ترجمه ناصر موفقیان، تهران: انتشارات نی
- مدیری، فاطمه. (۱۳۹۴) ارزش‌های پست مدرن خانوادگی در شهر تهران، *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۱۱(۴۳)، ۲۸۱-۲۹۶.
- ملاحی، کیومرث (۱۳۹۴). *بررسی اولویت‌های ارزشی مادی/ فرامادی دانشجویان و ارتباط آن با عوامل اجتماعی- فرهنگی*. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه چمران اهواز.
- منصوری سده، منصوره. (۱۳۹۱). *نقش جهانی شدن در هویت فرهنگی*. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی تهران.
- نیمه زاد، فرح. (۱۳۸۸). *طبقه متوسط، سبک زندگی و گرایش‌های سیاسی*، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهراء، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی
- یاسریان، محمد. (۱۳۹۰). *مطالعه‌ی رابطه‌ی سرمایه فرهنگی با اعتماد نهادی*، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی.

References

- Bourdieu, P., & Wacquant, L. (1992). *An invitation to reflexive sociology*. University of Chicago Press.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In J. G. Richardson (Ed.), *Handbook of theory and research for the sociology of education* (pp. 241-258). Greenwood Press.
- Mackintosh, B. (2012). Strengthening the marriage bond in newlyweds: Factors and strategies for successful outcomes. *Adlerian Counseling and Psychotherapy*, July 2012, 1-65.
- Verhoeven, P., Zerfass, A., Verčič, D., Tench, R., & Moreno, A. (2018). Public relations and the rise of hypermodern values: Exploring the profession in Europe. *Public Relations Review*. Received in revised form 8 June.
- Berggren, N., & Nilsson, T. (2014). Globalization and the transmission of social values: The case of tolerance (IFN Working Paper No. 1007). Research Institute of Industrial Economics.
- Cozma, I. F. (2011). The relation between globalization and personal values across 53 countries and 28 years. University of Tennessee, Knoxville Trace: Tennessee Research and Creative Exchange.

- Yonda, D. R. (2016). Social transformation on traditional society (Case study on Dayak Iban society of Kapuas Hulu, Kalimantan Barat). International Conference on Ethics of Business, Economics, and Social Science.
- Seita, A. Y. (1997). Globalization and the convergence of values. Cornell International Law Journal, 30.